

HONVÉD KÖZSZOLGÁLATI ÖNKÉNTES NYUGDÍJPÉNZTÁR

Adószám: 18066830-2-51

Székhely: 1135 Budapest Aba utca 4.

Tel./Fax.: 329-6651, HM 269-77, 268-79, 269-37

ÜZLETI JELENTÉS

A 2021. ÉVRŐL

Budapest, 2022. május 18.

Póda Jenő
ügyvezető igazgató

Fodor Lajos
Igazgatótanács elnöke

Tartalomjegyzék

1. Gazdasági környezet	3
2. A bevételek alakulása.....	7
2.1. A fedezeti tartalék bevételei	7
2.2. A működési tartalék bevételei	9
2.3. A likviditási tartalék bevételei.....	10
3. A kiadások alakulása	11
3.1. A fedezeti tartalék eredménykimutatásban elszámolt kiadásai	11
3.2. Az önkéntes pénztári kifizetések alakulása	11
3.3. A tagi kölcsön folyósítások alakulása	12
3.4. A tagi lekötések alakulása	13
3.5. A működési tartalék kiadásai.....	13
3.6. A likviditási tartalék kiadásai	14
4. A pénztári tartalékok állományának alakulása	15
5. A befektetések alakulása.....	17
5.1. A vagyonkezelés helyzete	17
5.2. Az értékpapír befektetések főbb mutatói.....	19
5.3. A fedezeti tartalékban befektetett vagyon piaci értékének alakulása.....	21
5.4. Az elszámoló egység (ELSZE) árfolyamok alakulása	22
5.5. A teljes költségmutató (TKM) alakulása.....	23
5.6. Az ingatlanbefektetés alakulása	24
6. A taglétszám alakulása	25
7. Szakmai feladatok	27
8. A 2022. évre tervezett feladatok, várható tendenciák	27
9. Záradék.....	28

1. Gazdasági környezet

A koronavírus járvány kitörését megelőző években a magyar gazdaság kiszámíthatóan növekedett, mely a pénzügyi szektor teljesítményére is pozitívan hatott. A 2021. év első hónapjait még a pandémia elleni védekezés határozta meg, ugyanakkor a gyors immunizációt eredményező oltási programnak, továbbá a korlátozások feloldásának köszönhetően a második negyedévtől újraindulhatott a gazdaság. A gyors kilábalást támogatta, hogy a járvány – eltérően a 2008-as pénzügyi válságtól – egy stabil fundamentumokkal rendelkező, dinamikus növekedési pályán haladó Magyarországot ért. A járvány körüli bizonytalanságok globális szinten még érzékelhetőek, azonban az előző két évhez viszonyítva a világ már kipróbált/bevált kezelési módokkal rendelkezik mind a gazdaságpolitikai, mind az egészségügyi kockázatokkal szemben.

A hazai gazdasági növekedés élénkítéséhez fontos feltételt teremtett a munkahelyek megőrzése, a vállalkozások működőképességének támogatása, valamint a beruházási ráta magas szinten tartása. Kedvező körülményt jelentett, hogy a fogyasztás bővítése érdekében több társadalmi csoportot - többek között a gyermekes családokat, a nyugdíjasokat és a fiatalokat - támogató, keresletbővítő kormányzati intézkedés született. Az MNB júniustól intenzív kamatemelési ciklusba kezdett, így a jegybanki alapkamat többszöri emelést követően az év elejei 0,9 %-ról év végére 2,40 %-ra emelkedett, és az inflációs cél elérése, stabilizálása érdekében a monetáris szigorítás az idei évben is folytatódott.

Az év végére egyértelművé vált, hogy az újraindítás sikeres volt, a magyar gazdaság uniós szinten is kimagasló eredménye mára meghaladta a járvány előtti teljesítményét. A program eredményeként az egyensúlyi mutatók javulásával Magyarország felkészültebbé vált a világgazdasági kockázatokkal szemben, így ismét javulhat a befektetői megítélés és erősödhet a pénzügyi stabilitás.

A 2021. évi gazdasági növekedés kedvező alapot teremtett az idei gazdasági folyamatok számára, ugyanakkor hazai viszonylatban a parlamenti választások miatti belpolitikai bizonytalanság, nemzetközi viszonylatban pedig komoly külső kockázati tényezők megjelenése árnyalja a várakozásokat. E körbe tartozik a kereslet növekedéséből is származó erőteljes inflációs nyomás, a jegybanki kamatemelések mértéke és gyakorisága, a nyersanyag- és energiaárak elszabadulása, az euró-forint árfolyam ingadozása, a COVID-19 vírusjárvány esetleges további hullámainak megjelenése, de mindenekelőtt az orosz-ukrán háborús konfliktus jelenleg megjósolhatatlan alakulása.

A Magyar Nemzeti Bank által közzétett pénztári idősor alapján a 2021. évben a hazai önkéntes nyugdíjpénztári intézménycsoport számában nem történt változás az előző évhez képest, a felügyelt intézmények száma továbbra is 33. A pénztárak összesített taglétszáma 1.105.206 fő volt 2021. év végén, amely alig változott, mindössze 0,04 %-kal alacsonyabb az előző év végi létszámadathoz (1.105.644 fő) képest. A taglétszám csökkenése tendenciáját tekintve hosszú idő óta elhúzódó mérsékelt ütemű folyamat, amelyben szinte kivétel nélkül minden intézmény érintett.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak összesített vagyona 6,36 %-os éves átlagos növekedéssel a 2021. év végére elérte az 1.728,8 milliárd forintot, az 1 főre vetített átlagos vagyon az azonosított, egyéni számlán jóváírt tagdíjcélú bevételek és az előző évinél alacsonyabb befektetési hozamok alapján a tavalyi 1.452 ezer Ft-ról 1.564 ezer Ft-ra emelkedett, amely 1,43 %-os éves átlagos növekedésnek felel meg.

Az azonosított, egyéni számlán jóváírt önkéntes nyugdíjpénztári tagdíjbevétel 115,9 milliárd Ft-ot tett ki a 2021. évben, mely a tagok által fizetett tagdíj és a munkáltatói hozzájárulás együttes emelkedésének eredményeként 7,5 %-os növekedést mutat az előző évhez képest. Általánosságban jellemző valamennyi intézményre, hogy a tagdíjbevételek összetételében és az évről évre mérhető növekedésben az egyéni tagdíjbefizetés hatása dominál a munkáltatói befizetésekkel szemben.

Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztári befizetésekkel és az igénybe vett pénztári szolgáltatásokkal kapcsolatos adókötelezettségekre vonatkozó szabályok 2019. január 1-jétől bevezetett változása révén a pénztári befizetésekhez kapcsolódó személyi jövedelemadó visszatérítés az egyéni számlán jóváírt tagok által fizetett tagdíjakon, és a támogatói adományokon felül a munkáltatói tagdíj hozzájárulások összege után is igénybe vehető. Ennek hatására az önkéntes nyugdíjpénztárakba visszautalt adójóváírás összege szektor szinten 17,2 milliárd forintot tett ki a 2021. évben, ami mintegy 3 %-kal meghaladta az előző évi értéket.

Az önkéntes nyugdíjpénztári fedezeti tartalékokat érintő kifizetések összegében az előző évben tapasztalt jelentős mértékű visszaeséshez képest 2021-ben 8,5 %-os növekedés figyelhető meg. A korábbi évek adataival összehasonlítva megállapítható a nyugdíjszolgáltatási célú kifizetések alig változó összetétele, a legnagyobb részarányt továbbra is az egyösszegű kifizetés teszi ki, a járadékszolgáltatási forma igénybevétele elenyésző.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak szokatlanul széles tartományban mozgó, -7,34 és +26,18 százalék közti hozamokat értek el 2021-ben, az átlagos nettó hozam +2,63 százalék volt. A magas infláció miatt ez azt jelenti, hogy a szektorátlag alapján a pénztáraknak nem sikerült pozitív reálhozamot elérniük, ugyanakkor 10 és 15 éves távon az intézmények átlagos infláció feletti hozama továbbra is 2-4 százalékos sávban alakul.

Az MNB honlapján közzétett 2021. évi pénztári adatok alapján az intézmények 10 éves és 15 éves záró vagyonnal súlyozott nettó hozamátlagja +6,55 százalék, illetve +5,49 százalék volt, ezek 3,86 százalék, illetve 2,02 százalék reálhozamot jelentenek a tagok számára. A korábbi évekhez képest fokozottan hangsúlyozni kell, hogy az egyes intézmények között rendkívül nagy a szórás. Az önkéntes nyugdíjpénztári termékek alapvetően hosszú távú megtakarítások, ezért érdemes a nagyobb időtávot felölelő hozamszámokra fókuszálni.

A koronavírus-járvány 2021-ben is éreztette hatását, 2021. I. és III. negyedévben az önkéntes pénztári portfóliók mintegy háromnegyede pozitív nettó hozamot ért el, a II. negyedévben pedig négy portfólió kivételével valamennyi portfólió pozitív hozamot mutatott. Ezen időszakban jellemzően csak a kötvénytúlsúlyos, alacsonyabb kockázatviselési hajlandóságú portfóliók értek el nulla körüli vagy negatív nettó hozamot. Az év végére a hozamgörbe emelkedése miatt az állampapír-portfóliók jelentősen leértékelődtek, ami erőteljes hatással volt a IV. negyedévi teljesítményekre. Ekkor már csak a portfóliók harmada ért el pozitív hozamot. A nyugdíjcélú megtakarítások ugyanakkor évtizedeken átívelőek, ezért a rövid távon jelentkező, értékelési különbözetből adódó átmeneti árfolyamveszteséget a pénztáraknak nem kell realizálniuk. Így elég idő áll rendelkezésre a piaci korrekciók bevárására, amit az is alátámaszt, hogy a pénztárak jellemzően lejáratig tartják az állampapírokat.

A 2022. évben a háború miatt kialakult volatilis pénz- és tőkepiaci események kedvezőtlenül érintették a pénztári befektetések egy részét. Az eddigi tapasztalatok szerint egy-egy gyengébb időszak veszteségét a későbbi évek pozitív eredménye nemcsak korigálta, hanem meg is haladta, reálértéken is növelve a tagok jövőbeli nyugdíjcélú kifizetéseit. A rendszeres kisösszegű nyugdíjpénztári befizetések is csökkenthetik az árfolyamok változásából eredő kockázatokat a hullámzó időszakokban, hiszen árfolyamesés esetén egy egységnyi megtakarításért több értékpapír vásárolható.

A valamennyi intézményre kiterjedő – a pénztárak adatszolgáltatásán alapuló – teljesítménymutatókat tartalmazó részletes (éves nettó hozamráta, átlagos tíz- és tizenöt éves hozamráta) tájékoztató az MNB honlapján (www.mnb.hu) megtalálható.

A 2021. üzleti évre vonatkozóan immár második éve van rá lehetőség, hogy az önkéntes nyugdíjpénztárak teljes költségmutatójának (TKMNYP) közzétételével az MNB honlapján keresztül összehasonlíthatóvá váljanak az élet- és nyugdíjbiztosítók, illetve az önkéntes nyugdíjpénztárak költségei. Az intézményi adatok összevetése azt mutatja, hogy a pénztárak képesek hosszú távon infláció feletti megtérülést biztosítani a tagok számára. A pénztárak többnyire lényegesen olcsóbbak a nyugdíjbiztosításoknál, a legnagyobb, elszámoló egységes pénztáraknál még a legdrágább portfóliók TKM-értéke is 2,5% alatt van 10 éves időtávon. A drágább pénztári portfóliók egyébként általában kockázatosabb eszközökbe fektetnek, „alapok alapja” konstrukcióban. A számokból az is megfigyelhető, hogy egy-egy portfóliónál drágulás is volt a tavalyi adatokhoz képest, a legolcsóbb nyugdíjbiztosítás 1,08%-os TKM-mel, a legdrágább 3,8-5,39%-os TKM-mel működik 10 éves időtávon.

A 2021. évre közzétett TKMNYP mutatók alapján korábban soha nem látott mértékben, 0,75 %-ról 0,64 %-ra csökkent az önkéntes nyugdíjpénztárak átlagos díjterhelése. Ilyen mértékű éves csökkenésre a díjterhelési mutató számításának 2002. évi kezdő időpontja óta nem volt példa.

A pénztártagok díjterhelése egyébként az elmúlt közel két évtizedben összességében folyamatosan mérséklődött, s mára a 2002. évi érték kevesebb mint 40 százaléka.

A díjterhelés összetevőit tekintve a működési díjak érdemben nem változtak tavaly, míg a befektetési díjterhek a 2020. évi 0,46-ról 0,37 százalékra estek vissza. A mérséklődés itt elsősorban a pénztárak által – a korábbinál mérsékeltebb hozamok miatt – kifizetett vagyonkezelési sikerdíjak csökkenésével, egyes esetekben pedig a vagyonkezelési alapidíjak, illetve a sikerdíjszámítás módszerének megváltoztatásával magyarázható.

A jegybank ajánlása alapján kiszámított átlagos 30 éves – vagyis egy feltételezett tagnak a pénztárban töltendő életidejét modellező – pénztári teljes költségmutató 0,85 százalék volt tavaly a pénztárszektorban, ami gyakorlatilag stagnálást jelent az előző évhez képest. E mutatószám esetében ugyanakkor jelentős különbségek vannak a szektor szereplői között, hiszen az aktuális 30 éves TKMNYP értékek 0,19–1,68 százalék között szóródnak.

A TKMNYP mutató számításának jelentősége, – a visszatekintő jellegű és csak a közvetlen befektetési költségekkel számoló díjterhelési mutatókkal szemben – hogy a pénztártagok hosszú távú jövőbeni megtakarításait modellezi, úgy, hogy a befektetések közvetett terheit (pl. a portfóliókban lévő befektetési alapok költségeit), illetve a választható portfóliós piaci szereplőknél a különböző portfóliók eltéréseit is figyelembe veszi.

A TKMNYP-t a pénztárak több időtartamra, illetve portfóliónként is kiszámítják. Ezeket saját weblapjaikon közzéteszik, illetve azok a jegybank honlapján is összehasonlíthatóak az élet- és nyugdíjbiztosítási TKM-ekkel. A fogyasztók így a különböző előtakarékosági formák esetében nemcsak a hozameredmények, hanem a megtakarítást terhelő költségek alapján is választhatnak.

Az eltérő módszertannal számolt mutatószámok egyaránt azt jelzik, hogy az önkéntes nyugdíjpénztárak átlagos költség szintje hosszútávon 1 százalék alatt marad. A pénztári szektor így – más megtakarítási formák költségeivel összevetve – változatlanul versenyképes öngondoskodási formát kínál az időskorukra előtakarékoskodó állampolgároknak.

Az egyes pénztárakra és az egyedi portfóliókra jellemző részletes adatok a <http://tkm.mnb.hu> oldalon találhatóak meg.

2. A bevételek alakulása

A pénztár 2020-2021. évi bevételeit a következő táblázatok tartalmazzák:

2.1. A fedezeti tartalék bevételei

(Adatok eFt-ban)

Megnevezés	2020. év	2021. év
Tagdíjbevételek összesen	3.687.658	3.760.879
Tagok egyéb befizetései	1.848.820	1.898.765
<i>ebből: adóhatóság által átutalt adójóváírás</i>	750.268	794.488
Eseti adomány	0	6.730
Egyéb bevételek	746.696	824.796
Befektetések bevételei	1.780.143	1.234.195
Összesen:	8.063.317	7.725.365

A pénztár fedezeti célú bevételei összességében 4,2 %-kal elmaradtak az előző évhez képest, melyben a befektetési tevékenységből származó bevételek csökkenése játszott meghatározó szerepet. A pénztár tagdíjcélú folyó bevételei mind egészében, mind az egyes befizetéstípusok vonatkozásában a 2020. évi szint felett teljesültek. Míg a pénztárnak adományból származó bevétele a 2020. évben nem keletkezett, a 2021. esztendőben 6.760 eFt folyt be ezen a jogcímen.

A tagok által fizetett rendszeres tagdíj 2,7 %-kal, a tagok által fizetett többlet 0,5 %-kal, a munkáltatói hozzájárulások összege 1,5 %-kal haladta meg az előző év azonos adatát.

A legnagyobb munkáltató (Honvédelmi Minisztérium) az önkéntes pénztári tagságot továbbra is a 2013. április 01-jétől érvényes formában, fix összegű hozzájárulással támogatta. A hozzájárulás összege 2018. január 1-jétől a korábbi 4.300 Ft/fő/hó összegről 4.700 Ft/fő/hó összegre emelkedett, majd 2019. január 1-jétől az adó- és járulékkerhekkel növelten bruttósításra került (7.100 Ft/fő/hó). A tagonkénti nettó 4.700 Ft/fő/hó összegű támogatás után fizetendő személyi jövedelemadó és egyéni járulékok összegét a munkáltató fedezte. A 2021. évben a munkáltatói hozzájárulás összegében változás nem történt.

A pénztárban az egységes alaptagdíj az Alapszabály 6.1. pontja alapján „a tárgyév első napján érvényes minimálbér 60 százaléka”. Tekintettel arra, hogy a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum 2021. évi megállapításával kapcsolatos eltérő szabályokról szóló 731/2020. (XII.31.) Korm. rendelet alapján a minimálbér összegét illetően 2021. január 25-én született megállapodás, így a pénztár 2021. évi egységes alaptagdíja a 2020. évi összeghez képest nem változott, az éves tagdíj összege a 2021. évben is 96.600,- Ft (8.050 Ft/hó) maradt. Ezen körülményből adódóan a 2021. évi tagdíjbevételekben a minimálbér emelésének hatása nem jelent meg.

A tagdíjbevételek alakulását ugyanakkor pozitívan befolyásolta, hogy a kényelmet és díjmentességet jelentő bankkártyás online tagdíjbefizetési rendszer alkalmazási gyakorisága és az ily módon befizetett összegek volumene is folyamatosan növekszik (összehasonlításképpen: a 2018. évben 204 millió forintot, 2019. évben 250 millió forintot, 2020. évben 326 millió forintot, a 2021. évben 385 millió forintot fizettek be a pénztártagok ebben a formában).

Az egyes tartalékokon jóváírt bevételek a tartalékmegosztási arányok függvényében alakultak, melyek történeti alakulását a következő táblázatok tartalmazzák:

Hatályos 2010. január 01 – 2016. december 31.

Halmazott befizetés (Ft/év)	Fedezeti tartalék (%)	Működési tartalék (%)	Likviditási tartalék (%)
0 – 10.000	90	10	-
10.001 – 350.000	94	6	-
350.001 –	99	1	-

Hatályos 2017. január 01 – 2017. december 31.

Halmozott befizetés (Ft/év)	Fedezeti tartalék (%)	Működési tartalék (%)	Likviditási tartalék (%)
0 – 10.000	90	10	-
10.001 – 350.000	95	5	-
350.001 –	100	0	-

A 2017. évi pénzügyi tervezés keretében hosszú idő után sor került a tartalékhányadok módosítására, akkor a pénztár 1 %-os csökkentésről határozott a középső sávban, (6 %-ról 5 %-ra), a 350.000 Ft feletti sávban pedig eltörölte az addigi 1 %-os működési hányadot. A pénztár a 2018-2020. évi pénzügyi terv előkészítése során a tartaléktöke további növekedésének megállítása érdekében a sávhatárok módosításáról, és a működési tartalékhányad további csökkentéséről döntött. A 2018-2020. üzleti évekre vonatkozó pénzügyi terv keretében elfogadott sávhatárok és megosztási arányok a következők:

Hatályos 2018. január 01-től

Halmozott befizetés (Ft/év)	Fedezeti tartalék (%)	Működési tartalék (%)	Likviditási tartalék (%)
0 –10.000	90	10	-
10.001 – 120.000	96	4	-
120.001 – 300.000	97	3	-
300.001 –	100	0	-

A 2019. évre – a béren kívüli juttatások szabályozásában bekövetkező változások miatt – a pénztár a 2018-tól érvényes arányok fenntartásáról döntött, és ezt a döntését a 2020-2021. üzleti évekre vonatkozóan is fenntartotta.

2.2 A működési tartalék bevételei

(Adatok eFt-ban)

Megnevezés	2020. év	2021. év
Tagdíjbevételek összesen	153.673	154.486
Tagok egyéb befizetései	21.687	21.395

Eseti adomány	-	137
Egyéb bevételek	83.338	88.079
Befektetések bevételei	17.422	-2.797
Összesen:	276.120	261.300

A pénztár 2021. évi működési bevételei összességében az előző évi bevételektől 5,4 %-kal alacsonyabb volumenben teljesültek, a csökkenésben a befektetési tevékenységből származó bevételek visszaesése játszott meghatározó szerepet. A 83.338 eFt összegű 2020. évi egyéb bevétel 27.406 eFt összegű hozamlevonásból származó bevételt is tartalmaz, a 2021. évben ugyanezen a jogcímen elszámolt egyéb működési bevétel 24.644 eFt volt.

A pénztár a működési tartalék esetében is külső vagyionkezelésben (alapvetően diszkontkincstárjegyben) történő befektetést alkalmaz, melyre 2014. július 1-jétől 500 millió forintos induló tőkével került sor. A külső vagyionkezelési limitet a pénztár a pénzpiaci befektetéseken elérhető alacsony kamatszint miatt 2016. júniustól 80 %-ra, majd 2017. január 23-ától 94 %-ra emelte, melyen a 2018-2021. üzleti években nem változtatott.

2.3. A likviditási tartalék bevételei

(Adatok eFt-ban)

Megnevezés	2020. év	2021. év
Tagdíjbevételek összesen	-	-
Egyéb bevételek	-	-
Befektetések bevételei	1.802	876
Összesen:	1.802	876

A likviditási tartalék bevétele csak befektetési tevékenységből származik, tekintettel arra, hogy a pénztár 2004. január 1-jét követően a tagdíjából likviditási tartalékot nem képez. A befektetési bevételek alakulása az alacsony kamatkörnyezet és az alapvetően diszkontkincstárjegyben tartott befektetéseken elérhető hozamok függvénye.

A külső vagyionkezelésbe történő átadásra 2014. július 1-jétől 60 millió forintos induló tőkével került sor. A külső vagyionkezelési limitet a pénztár a pénzpiaci befektetéseken elérhető alacsony kamatszint miatt 2016. júniustól 90 %-ra, majd 2017. január 23-ától 97 %-ra emelte, melyen a 2018-2021. üzleti években nem változtatott.

3. A kiadások alakulása

3.1. A fedezeti tartalék eredménykimutatásban elszámolt kiadásai

(Adatok eFt-ban)

Megnevezés	2020. év	2021. év
Szolgáltatási célú egyéb ráfordítás	746.696	824.796
Befektetések ráfordításai	792.316	694.496
Összesen:	1.539.012	1.519.292

A pénztár eredménykimutatásban elszámolt fedezeti célú ráfordításai összességében az előző évi szinthez közeli összegben merültek fel, ezen belül a befektetési ráfordítások az előző évhez képest 12 %-kal alacsonyabb, az egyéb ráfordítások az előző évinél 10 %-kal magasabb volumenben teljesültek. Utóbbiak a rendelkezésre álló határidőig (2021. március 20-ig) meg nem fizetett 2020. évi fedezeti célú tagdíjkövetelések leírását tartalmazzák.

3.2. Az önkéntes pénztári kifizetések alakulása

A pénztár a 2021. évben a fedezeti tartalék terhére összesen 3.744 fő részére teljesített kifizetést, melynek jogcímenkénti megoszlásáról a következő táblázat ad rövid áttekintést:

Kifizetés jogcíme	2020. év		2021. év	
	fő	eFt	fő	eFt
- Nyugdíjszolgáltatás	366	968.744	325	1.241.828
- Elhalálozás	47	106.200	47	93.114
- Átlépés	49	78.504	81	151.108
- Várakozási idő utáni kifizetés	2.591	1.815.033	3.291	2.325.907
Összesen:	3.053	2.968.481	3.744	3.811.957

A tagok részére teljesített fedezeti célú kifizetések volumene és az igénylések száma az előző évhez képest a meghatározó kifizetéstípusok mindegyikében emelkedett.

A járványhelyzet 2021. évi javulásával összefüggésben a kifizetési igények alakulásában is egyfajta visszatérés/visszarendeződés figyelhető meg a pandémia előtti évek adataihoz képest.

A várakozási idő utáni kifizetések közül az igénybejelentések 2.778 esetben a tagsági jogviszony fenntartása mellett szóltak, míg 513 fő teljes elszámolást kért és tagságát megszüntetve a pénztárból kilépett, utóbbi adat a 2020. évi igénybe vevők számával (541 fő) lényegében közel azonos.

A korábbi évekhez hasonlóan a nyugdíjszolgáltatásokon belül továbbra is meghatározó a nők 40 éves szolgálati viszonya alapján történő igénybevétel, ugyanakkor szintén magas a tagsági jogviszony megtartásával történő egyösszegű részki fizetési forma igénybevétele is, az év során mindösszesen 117 fő (a nyugdíjszolgáltatást igénylők kb. egyharmada) választotta ezt a kifizetési formát. Az előző évben ugyanez az adat 99 fő és az összes nyugdíjcélú igény együtöde volt.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a 2017-től bevezetett rugalmasabb szabályok a megtakarítások részleges kivétele, a tagsági jogviszony megtartása és a szabad portfólió választás irányába ösztönzik a tagokat. A járadékszolgáltatási forma továbbra is elenyésző, a 2021. évben a pénztárba ilyen irányú igény nem érkezett.

3.3. A tagi kölcsön folyósítások alakulása

A pénztár a 2021. év során a fedezeti tartalék befektetéseként összesen 374 fő részére teljesített tagi kölcsön kifizetést, amely az igénylők számát és a részükre folyósított összegek volumenét tekintve az előző évi adattal közel azonos (360 fő).

Kifizetés jogcíme	2020. év		2021. év	
	fő	eFt	fő	eFt
Tagi kölcsön folyósítás	360	154.635	374	159.800

Az igénylések számát alapvetően a tagság jövedelmi helyzete, a hazai hitellehetőségek alakulása, továbbá a tagi kölcsön kezelési költségeinek és kamatainak mértéke befolyásolja.

Az Igazgatótanács 2010. április 1-i hatállyal a keretösszeg 350 millió forintra történő felemeléséről döntött, amely ezt követően a 2011-2021. években nem változott. A szabad keret 2021. december 31-én 196.296 eFt volt.

A korábbi évekhez hasonlóan 2021-ben sem volt jelentős esetszámú, illetve volumenű az egyéni számla terhére érvényesített visszafizetetlen tagi kölcsönök száma és összege, a 2021. évben ez az állomány 61 esetet, és mindösszesen 16.839 eFt-ot tett ki. (Összehasonlításként: ugyanezen adat a 2020. évben 37 eset és 8.800 eFt összeg volt, mely a járvány előtti évekhez viszonyítva jelentős csökkenést mutat a hitelvisszafizetési moratórium pénztári alkalmazásából adódóan.)

3.4 A tagi lekötések alakulása

A következő táblázat az MKB Bankkal kötött együttműködési szerződés alapján nyújtott tagi lekötések hitelbiztosítékként nyilvántartott összegének, valamint igénylőinek számát mutatja be az előző évhez képest:

Jogcím	2020.12.31.		2021.12.31.	
	fő	eFt	fő	eFt
Tagi lekötés (egyéni számla fedezete mellett)	2	2.530	2	2.530

A táblázat alapján látható, hogy a tagi lekötést jellemző adatokban az előző év végéhez képest változás nem történt, új tagi lekötési igény benyújtására, illetve lejárat elszámolására a 2021. évben nem került sor.

A mérleg fordulónapján továbbra is 2 főnek van érvényes lekötése, melyek lejáratára 2023. illetve 2024. évben lesz esedékes.

3.5. A működési tartalék kiadásai

A pénztár 2020-2021. évi működési kiadásairól a következő táblázat ad rövid áttekintést:

(Adatok eFt-ban)

Megnevezés	2020. év	2021. év
Anyagköltség	4.689	6.127
Igénybe vett szolgáltatások	65.913	64.495

Béreköltség	117.634	125.532
Személyi jellegű egyéb kifizetések	20.382	21.304
Bérfelrakások	21.702	23.434
Értékcsökkenési leírás	7.517	6.471
Egyéb ráfordítások	55.171	60.891
Befektetési tevékenység ráfordításai	6.624	-3.055
Összesen:	299.632	305.199

A beszámolás évében a működési tartalék kiadásai az előző évi kiadásokhoz viszonyítva közel 2 %-kal magasabb volumenben merültek fel, de összetételén belül - a befektetési tevékenység ráfordításait leszámítva - számottevő áttrendeződés nem történt az egyes költségnemek között.

A szokásos tevékenységhez kapcsolódó működési kiadásokat a korábbi években bevezetett racionalizálási és költségtakarékosági szempontok alakították, rendkívüli kiadás elszámolására nem került sor. Kiegészítésül annyit kell megemlíteni, hogy a pénztár a vírusjárvány kezdete óta a 2020-2021. években a munkavégzéshez alapvetően szükséges anyagokból (jellemzően: papír/irodaszer, nyomtató festékkazetta, informatikai segédanyagok) nagyobb készleteket halmozott fel, azt elkerülendő, hogy a későbbiekben a beszállítás esetleg nehézségekbe ütközzön. Ennek többletköltsége nem volt jelentős, az anyagköltségekre biztosított éves keretösszeget a pénztár nem lépte túl.

3.6. A likviditási tartalék kiadásai

(Adatok eFt-ban)

Megnevezés	2020. év	2021. év
Egyéb likviditási célú ráfordítások	-	-
Befektetési tevékenység ráfordításai	1.146	652
Összesen:	1.146	652

Likviditási célú kiadások kizárólag a befektetési tevékenységgel összefüggésben merültek fel, nagyságrendje az alapvetően diszkontkincstárjegyben tartott befektetéseken elérhető hozamok, továbbá a vagyon kezelésével összefüggő költségek (vagyon- és letétkezelési díjak) függvénye.

4. A pénztári tartalékok állományának alakulása

A tartalékok záró állományának alakulását a következő táblázat tartalmazza:

(Adatok eFt-ban)

Megnevezés	2020. év	2021. év
Fedezeti tartalék	62.248.316	64.667.784
Működési tartalék (saját tőke)	749.170	705.278
Likviditási tartalék	74.233	73.427
Összesen	63.071.719	65.446.489

A pénztár fedezeti- és biztonsági céltartalékai az általános jövedelmi viszonyoknak, valamint a jellemző makrogazdasági tendenciáknak megfelelően alakultak. A tartalékok között átcsoportosításra nem került sor. A 2021. évi gazdálkodás eredményeként az előző év végi záró állományhoz képest a fedezeti tartalék 4 %-kal nőtt, a likviditási tartalék 1 %-kal, a működési tartalék 6 %-kal csökkent. A tartalékokban lekötött éves vagyonnövekmény közel 2,4 milliárd forintot tett ki (3,77 %).

A pénztári tartalékok állománya a vagyoni helyzetet jellemző általános körülmények folytán éven belül hullámzóan alakult. A pénztár teljes befektetett vagyona 0,81 %-kal (514 millió forinttal) növekedett az I. negyedévben és záró állománya a negyedév végén 63,66 milliárd Ft-ot tett ki. Az I. negyedévi mutatókat lényegesen meghaladóan a pénztár teljes befektetett vagyona 3,08 %-kal (1,9 Milliárd forinttal) növekedett a II. negyedévben és záró állománya 2021. június 30-án 65,61 milliárd Ft volt. Ebben az időszakban a vagyon növekedés egyik meghatározó eleme a pénztártagok rendelkezése alapján a Nemzeti Adóhivaltól érkező adójóváírások összegéből származott, amely a 2021. évben minden korábbi évet meghaladó mértékben emelkedett, és a sajátosan a II. negyedévben jelentkező bevételi többlet mintegy 30 %-át, 720 millió Ft-ot tett ki. A kedvező vagyoni helyzet másik meghatározó összetevője a jövedelmezőség alakulásának köszönhető, a pénztár a befektetések pozitív hozamából a beszámolás időszakában 1,11 Milliárd Ft hozamot számolt el, amely közel fele-fele arányban realizált hozamból illetve értékelési különbözetből tevődött össze. A pénztár teljes befektetett vagyona 1,16 %-kal (1,05 Milliárd forinttal) növekedett a III. negyedév során és az időszak végén 66,67 milliárd Ft-tal zárt. Az utolsó negyedévben azonban 933 millió forintos vagyonsökkenés következett be, melynek oka, hogy a gyenge hozamteljesítmény nem tudta ellensúlyozni az év végi felfutó többletbefizetéseket, így a befektetett vagyon záró állománya 2021. IV. negyedév végére 65,73 milliárd Ft-ra esett vissza.

A működési tartalék alakulása

A következő táblázat a működési tartalék 2021. évi alakulását mutatja be:

<i>(adatok eFt-ban)</i>	
Megnevezés	2021.
Tartaléktőke nyitó állománya 2021. 01.01.	772.682
2020. évi működési eredmény átvezetése	- 23.512
Függő hozam jóváírása	7
2021. I. n.évi működési eredmény	+ 27.981
<i>ebből hozamelvonás</i>	+ 24.644
2021. II. n.évi működési eredmény	-16.290
2021. III.n.évi működési eredmény	-27.349
2021. IV.n.évi működési eredmény	-28.241
Összesen	705.278

A működési tartalék tárgyévi csökkenése a 2017-2018. években két lépcsőben végrehajtott tartalékhányad módosítás, illetve az azt megalapozó tudatos tervezés eredménye, mellyel a tartaléktőke további növelésének elkerülését célozta meg a pénztár.

A pénztár a 2021. évre előrejelzett -79,5 MFt működési veszteséggel szemben -43,9 MFt negatív eredményt ért el. A pénzügyi tervhez viszonyított 35,6 MFt többlet keletkezésének oka kettős, egyrészt a pénztár a 2020. évi hozamok figyelembe vételével a tervekészítés időszakában óvatossági megfontolások alapján a 2021. évre nem számolt hozamelvonással, emellett a kiadásokban éves átlagban 5,4 %-os megtakarítás, a bevételekben 2 %-os többlet keletkezett.

Az első negyedévben elért 28 millió forint összegű pozitív eredményt az ezt követő II., III. és IV. negyedévekben elért 71,9 millió forint összegű negatív eredmény ellensúlyozta (2021. II. negyedévben -16,3 millió Ft, III. negyedévben -27,3 millió forint, a IV. negyedévben -28,2 millió forint), így a 2021. év mérlege mindösszesen 43,9 millió forinttal csökkentette a működési tartalékot.

Az egyes negyedévek közötti – jelentős nagyságrendű – működési eredménykülönbség több tényező együttes hatásaként jelentkezik. Az év elején jellemzően alacsonyabb sávokba jutó befizetések közül az I. negyedévben a működési tartalékra átlagosan 5,3 %, a második negyedévben 3,9 %, a harmadikban 3,3 %, a negyedikben pedig már csak 3 % jutott.

A későbbi negyedévekhez viszonyítva kiugróan magas I. negyedévi működési eredményt meghatározta, hogy a meg nem fizetett tagdíjak leírásához kapcsolódóan 2021. március 31-én 24.644 eFt összegű hozamelvonás érvényesítésére nyílt lehetőség. (Összehasonlításként: a szokásos működési eredmény a hozamelvonás hatásának kiszűrésével +3.337 eFt volt.)

A bevételek terv szerinti alakulása mellett eseti jellegű, rendkívüli vagy nem tervezett kiadásokra nem került sor. Kiegészítésként annyit kell megemlíteni, hogy a pénztár a vírusjárvány kockázata miatt a munkavégzéshez alapvetően szükséges anyagokból (jellemzően: papír/irodaszer, nyomtató festékkazetta, informatikai segédanyagok) nagyobb készleteket halmozott fel a 2021. évben, azt elkerülendő, hogy a későbbiekben a beszállítás esetleg nehézségekbe ütközzön. Ennek többletköltsége nem volt jelentős, az anyagköltségekre biztosított éves keretösszeget a pénztár nem lépte túl.

Össességében – figyelembe véve a 2021. évben képződött eredményt is – a pénztár 2021. december 31-én 705 millió forint saját tőkével rendelkezik, melynek nagyságrendje, valamint a pénztár stabil működése alapján a jövőbeni működési kockázatok továbbra is kizárhatók.

5. A befektetések alakulása

5.1. A vagyonkezelés helyzete

A pénztár a 2021. évben is folytatta a megszokott, megfontolt, biztonságra törekvő befektetési tevékenységét a többes vagyonkezelési rendszerben.

A pénztár a Befektetési politikáját a 2021. év során több ízben is módosította (2021.06.01-i, 2021.09.01-i, és 2021.11.18-i hatályba lépésekkel). A módosítások stratégiai kérdéseket nem érintettek, kizárólag technikai jellegűek voltak, amelyek elsősorban az MNB által javasolt limitrendszer szerkezeti átalakítására és az új, ún. fenntarthatósági kockázatokról (SFDR) szóló szabályozásokra irányultak.

A pénztári vagyon kezelését a 2021. évben továbbra is a HOLD Alapkezelő Zrt., az Equilor Alapkezelő Zrt., illetve a pénztár saját maga végezte. A vagyonkezelési mandátumok tekintetében a 2021. évben változás nem történt.

A pénztár eszközértékeléseiben kimutatott vagyon piaci értéke 2021. december 31-én meghaladta a 65,68 milliárd forintot amely az előző év végi befektetett vagyon záró értékére (63,08 milliárd Ft) vetítve 2,6 milliárd forint összegű, éves átlagban 4,12 %-os növekedésnek felel meg. A pénztár vagyoni helyzetének 2021. évi alakulására a gyenge befektetési jövedelmezőség miatt a folyó tagdíjbevételekből származó vagyonnövekmény volt meghatározó hatással. A vagyonkezelési irányelvek alapján az egyes portfóliók eltérő arányban kerültek elhelyezésre a vagyonkezelőkhöz. A megosztási arányok évközi módosításnak megfelelő alakulását a következő táblázat összegzi:

Vagyonmegosztás	Külső vagyonkezelés		Saját vagyonkezelés
	HOLD Alapkezelő Zrt.	Equilor Alapkezelő Zrt.	
Klasszikus portfólió	15%		85%
	100%	0%	
Kiegyensúlyozott portfólió	40%		60%
	75%	25%	
Növekedési portfólió	50%		50%
	75%	25%	
Pénzpiaci portfólió	0%		100%
Szolgáltatási portfólió	0%		100%
Függő portfólió	0%		100%
Működési portfólió	94%		6%
	100%	0%	
Likviditási portfólió	97%		3%
	100%	0%	

A pénztár által nyilvánosságra hozott, hivatalos 2021. évi és hosszú távú (10, 15 éves) befektetési teljesítményt bemutató hozamráták a következők:

Megnevezés	Klasszikus portfólió	Kiegyensúlyozott portfólió	Növekedési portfólió	Pénzpiaci portfólió
Bruttó hozamráta (2021)	-6,39%	-0,01%	6,08%	0,73%
Nettó hozamráta (2021)	-6,53%	-0,27%	5,83%	0,67%
Referencia hozamráta (2021)	-6,93%	-1,89%	-4,36%	0,39%
Átlagos 10 éves nettó hozamráta (2012-2021)	4,76%	5,88%	6,94%	1,84%
Átlagos 10 éves referencia hozamráta (2012-2021)	5,37%	5,99%	6,95%	1,74%
Átlagos 15 éves nettó hozamráta (2007-2021)	4,79%	5,02%	5,09%	2,85%
Átlagos 15 éves referencia hozamráta (2007-2021)	5,46%	5,34%	5,19%	2,85%

Az elmúlt tíz évben nem tapasztalt mértékű pénzromláshoz mérten a 2021. évben nem képződött pozitív reálhozam. Pozitív nominális hozam a kizárólag bankbetétekbe fektető, relatíve legbiztonságosabb pénzügyi portfólióban és a relatíve legkockázatosabb, legmagasabb részvénykitettséggel rendelkező növekedési portfólióban termelődött. Az ún. „középutas” portfóliók (klasszikus, kiegyensúlyozott) a magyar állampapírok jelentős leértékelődése miatt időleges veszteséget mutattak.

A hosszú távú teljesítmények értékelése az elmúlt 10 év (2012-2021), illetve 15 év (2007-2021) hivatalos éves átlagos hozamrátaí, valamint ugyanezen időszakok inflációs (dec/dec) adatainak átlagát összevetve ugyanakkor azt mutatja, hogy ezen időszakok átlagos nettó hozamrátaí valamennyi portfólió esetében biztosították a nyugdíjpénztári megtakarítások éves átlagos reálérték növekedését.

A pénztár választható portfólióinak záró vagyonnal súlyozott 2021. évi átlagos nettó hozamrátaíja 0,92 %.

A pénztár teljesítményméréshez és a stratégiai eszközallokációjához használt pénz és tőkepiaci indexei a következők:

- ZMAX index a rövid távú, pénzügyi befektetések teljesítményének mérőszáma (6 hónapnál rövidebb állampapírokra vonatkozóan),
- RMAX index a rövid hátralévő futamidejű pénzügyi befektetések teljesítményének mérőszáma (3 hónapnál hosszabb, de 1 évnél rövidebb állampapírokra vonatkozóan),
- MAX Composite a hazai kötvények referenciaindex mutatója (a három hónapnál hosszabb hátralévő futamidejű állampapírok mérőszáma),
- BUX index a hazai részvényekre vonatkozóan,
- CETOP20 index a közép-európai részvényekre vonatkozóan,
- MSCI World index a nemzetközi részvénypiacok mérésére a legátfogóbb globális részvényindex, amely a fejlett világ 23 országának közel 1900 részvényét tartalmazza,
- 1 éves BUBOR a tagi kölcsön referencia indexeként a bankközi átlagos forint hitelkamatlábat testesíti meg.

5.2. Az értékpapír befektetések főbb mutatói

Az egyes portfóliók piaci értékének alakulása vagyonekezelőnkénti bontásban:

Kiegyensúlyozott portfólió

Megnevezés	Piaci érték (ezer Ft) 2020. december 31.	Piaci érték (ezer Ft) 2021. december 31.
HOLD Alapkezelő Zrt.	13.064.691	14.542.973
Equilor Alapkezelő Zrt.	4.194.288	4.764.225
Saját vagyionkezelés	24.800.945	23.492.023
Összesen:	42.059.924	42.799.221

Növekedési portfólió

Megnevezés	Piaci érték (ezer Ft) 2020. december 31.	Piaci érték (ezer Ft) 2021. december 31.
HOLD Alapkezelő Zrt.	5.716.044	7.035.654
Equilor Alapkezelő Zrt.	1.834.926	2.262.093
Saját vagyionkezelés	7.588.680	7.652.225
Összesen:	15.139.650	16 949 972

Klasszikus portfólió

Megnevezés	Piaci érték (ezer Ft) 2020. december 31.	Piaci érték (ezer Ft) 2021. december 31.
HOLD Alapkezelő Zrt.	453.613	510.433
Saját vagyionkezelés	2.983.137	2.815.629
Összesen:	3.436.750	3.326.062

Működési portfólió

Megnevezés	Piaci érték (ezer Ft) 2020. december 31.	Piaci érték (ezer Ft) 2021. december 31.
HOLD Alapkezelő Zrt.	700.958	629.395
Saját vagyionkezelés	33.999	48.531
Összesen:	734.957	677.926

Likviditási portfólió

Megnevezés	Piaci érték (ezer Ft) 2020. december 31.	Piaci érték (ezer Ft) 2021. december 31.
HOLD Alapkezelő Zrt.	72.944	72.256
Saját vagyionkezelés	444	261
Összesen:	73.387	72.517

A kizárólagosan pénztári kezelésben lévő portfóliók piaci értékeinek alakulása:

Megnevezés	Piaci érték (ezer Ft) 2020. december 31.	Piaci érték (ezer Ft) 2021. december 31.
Pénzpiaci portfólió	629.339	614.345
Szolgáltatási portfólió	40.629	30.652
Függő portfólió	200.179	296.063

A pénz és tőkepiaci indexek 2021. évi teljesítménye:

Részvények:	BUX (hazai)	20,63 %
	CETOP20 (HUF-ban)	24,16 %
	MSCI WORLD (HUF-ban)	31,59 %
Hazai állampapírok:	MAX Composite	-10,80 %
	RMAX	-0,60%
	ZMAX	0,39 %
Bankbetétek:	BUBOR (1 éves) átlag	1,71 %

Az infláció alakulása a tavalyi évben, illetve az elmúlt 10 és 15 évben:

- 2021. évi éves átlagos infláció mértéke: 5,10%
- 2021. évi december/december infláció mértéke: 7,40%
- Átlagos éves december/december infláció mértéke az elmúlt 10 évben: 2,59%
- Átlagos éves december/december infláció mértéke az elmúlt 15 évben: 3,40%

5.3. A fedezeti tartalékban befektetett vagyon piaci értékének alakulása

A következő táblázatok a pénztár 2021. évi gazdálkodásának főbb mutatóit tartalmazzák a vagyoni helyzet, illetve a jövedelmezőség éven belüli alakulásának szemléltetésére:

Befektetett vagyon piaci értéke (fedezeti tartalék)

Megnevezés	<i>(adatok eFt-ban)</i>				
	2020.12.31.	2021.03.31.	2021.06.30.	2021.09.30.	2021.12.31.
Klasszikus	3.446.410	3.405.225	3.507.783	3.512.654	3.340.887
Kiegyensúlyozott	42.820.419	42.950.177	44.172.099	44.691.417	43.615.994
Növekedési	15.191.502	15.671.916	16.371.490	16.927.529	17.037.282
Pénzpiaci	633.263	591.256	588.445	590.737	614.345
Szolgáltatási	40.629	39.017	35.047	32.798	30.652
Összesen:	62.132.223	62.567.591	64.674.864	65.755.135	64.639.160

5.4. Az elszámoló egység (ELSZE) árfolyamok alakulása

Megnevezés	2020.12.31.	2021.03.31.	2021.06.30.	2021.09.30.	2021.12.31.
Klasszikus	2,059201	2,035791	2,041657	2,023963	1,924822
Kiegyensúlyozott	2,247717	2,252021	2,288527	2,310028	2,241716
Növekedési	2,428091	2,469770	2,532731	2,596500	2,569554
Szolgáltatási	1,346491	1,346605	1,346716	1,347528	1,352643
Pénzpiaci	1,401808	1,403243	1,404616	1,406657	1,411261

Az árfolyamok éven belüli alakulása visszatükrözi a befektetési hozamok évközi hektikus mozgásait.

A 2021. év első negyedévében a befektetői attitűdöt továbbra is a COVID 19 vilájárvánnyal kapcsolatos hírek, fejlemények határozták meg. Mivel a járványhelyzet újabb körülményei (pl. vakcina ellátási gondok, új mutánsok megjelenése stb.) jelentős bizonytalanságot hordoztak, ezért az első negyedévet hullámzó árfolyam-alakulás jellemezte. Ugyan a jegybankok sehol sem változtattak a kamatszinteken, az infláció felgyorsulásától való félelem miatt jelentős mértékben emelkedtek a kötvényhozamok növelve a finanszírozási feltételekkel kapcsolatos kockázatokat. Az infláció emelkedésének előrejelzése mellett a 2021. évre vonatkozóan a jegybankok sorra emelték a gazdasági növekedéssel kapcsolatos várakozásaik mértékét is. Mindezek hatására a részvénypiacok döntő többsége emelkedéssel zárta a 2021. év első három hónapját, hozzásegítve a nyugdíjpénztári hozamokat is az emelkedéshez.

A 2021. év második negyedévében folytatódott a részvénypiaci emelkedés, amely újabb és újabb rekordokhoz vezetett mind az amerikai részvényindexeknél, mind a hazai BUX indexnél. A befektetők láthatóan jól tolerálták, hogy a korona vírus ún. delta variánsa a legnagyobb arányban átoltott országokban dominánssá válva, jelentős emelkedést produkált a napi új esetek számát illetően, ezzel fékezve a gazdasági és idegenforgalmi nyitási folyamatokat. A részvényvásárlási kedvet tovább táplálták a nagy jegybankok, akik felfelé módosítva a gazdasági és inflációs várakozásaikat, egyelőre semmi jelét nem mutatták a pénzbőséges időszak, azaz a laza monetáris politika lezárási szándékának. Ezzel szemben a hazai jegybank a magas hazai inflációra, illetve a felfelé mutató kockázatokra hivatkozva deklaráltan kamatemelési ciklusba kezdett, amelynek első lépéseként az MNB júniusban 0,90 %-ra emelte a jegybanki alapkamat mértékét.

Mindezen folyamatok eredményeként a pénztári hozamok a 2021. év második negyedévében minden portfólió tekintetében pozitív eredményt nyújtva növelni tudták befektetéseik értékét.

A 2021. év harmadik negyedéve a részvényt piacok emelkedésének jegyében telt, ismét új csúcokra értek fel a részvényindexek. Szeptember hónapban azonban a pozitív tendencia megszakadt, a részvényárfolyamok kisebb-nagyobb esést könyvelhettek el, ebben a hónapban a kockázatkerülési befektetői magatartás érezhetően felerősödött. Ennek alapvetően két oka volt, egyrészt a kínai ingatlanfejlesztő óriásvállalat, az Evergrande kamatfizetési késedelme, a vállalat esetleges csődje, valamint az amerikai jegybankon belül felerősödni látszó irányvonal a monetáris szigorítás irányába. A hazai jegybank monetáris tanácsa folytatta a bejelentett kamatemeléseket, azonban az emelések ütemét a korábbi 0,30%-ról 0,15%-ra csökkentették.

A vártnál alacsonyabb mértékű kamatemelés meglepte és el is bizonytalanította a befektetőket. Ennek következtében a hazai fizetőeszköz érezhetően gyengülni kezdett az euróhoz képest, illetve a hazai kötvények eddigi árfolyamesése is új lendületet kapott. A pénztári hozamok a 2021. év negyedik negyedévében vegyesen alakultak az egyes portfóliók tekintetében. A legjobb eredményt a magasabb részvénykitettséű portfóliók érték el, míg a legkevesebbet a legnagyobb kötvénykitettséggel rendelkező portfóliók realizálták.

A szolgáltatási és a pénzügyi portfólió javuló eredményessége annak köszönhető, hogy a Magyar Nemzeti Bank a növekvő hazai inflációra, illetve a felfelé mutató kockázatokra hivatkozó, több lépcsőben végrehajtott kamatemelése nyomán a számlavezető bank (Raiffeisen Bank Zrt.) 2021. szeptember 01-jétől 0,74 %-ra emelte a napi folyószámlakamat mértékét.

A 2021. év átlagos befektetési eredményei alapján ezúttal is a növekedési portfólió biztosította a legmagasabb éves nettó hozamot.

5.5. A teljes költségmutató (TKM) alakulása

A 22/2019. (V. 28.) MNB rendelet szerint a Magyar Nemzeti Bank 2019-től kiterjesztette a megtakarítási célú élet- és nyugdíjbiztosításoknál már korábban alkalmazott teljes költségmutató számítási kötelezettségét az önkéntes nyugdíjpénztárakra.

A részletes számítási módszertant tartalmazó 20/2019. (IX.20.) számú MNB ajánlásnak megfelelően a nyugdíjpénztárak minden év február 28-ig kötelesek közzétenni a teljes költségmutatóikat (továbbiakban: TKM) a Magyar Nemzeti Bank honlapján.

A pénztári TKM megmutatja, hogy a pénztár fedezeti tartalékát alkotó befektetési eszközöknek milyen minimális éves átlagos hozamot kell elérniük ahhoz, hogy a pénztártagot terhelő költségek a befektetés hozamából megtérüljenek egy adott időszakban. A pénztári TKM mutatók ismeretében az egyes választható portfóliók, illetve más önkéntes nyugdíjpénztárak költségei is összehasonlíthatóvá válnak. A pénztári TKM mutató azáltal, hogy a különböző típusú költségeket egyetlen mutatóban fejezi ki, hozzájárul a tagok tájékoztatásához és a pénztári költségek átláthatóbbá tételéhez. A TKM egy-egy pénztártag feltételezett, 10, 20, illetve 30 évre szóló hosszú távú megtakarításának modellezett költségét mutatja be, ily módon újdonság a pénztárak esetében elérhető korábbi átlagos díjterhelési mutatókhoz képest, mivel előretékintő költségeket próbál megjósolni ahelyett, hogy múltbéli költségeket venne alapul.

A pénztár 2021. évi adatok alapulvételével számított TKM mutatóit az alábbi táblázat összegzi:

Megnevezés	TKM 10 éves	TKM 20 éves	TKM 30 éves
Klasszikus	0,97%	0,56%	0,43%
Kiegyensúlyozott	1,25%	0,84%	0,71%
Növekedési	1,41%	1,00%	0,87%
Pénzpiaci	0,82%	0,40%	0,27%

A kiemelt súlyú vagyonnal és létszámmal rendelkező pénztárak közzétett TKM mutatói alapján a 10 éves futamidőre számított, legalacsonyabb költséggel működtetett portfóliók közül a pénztár pénzpiaci portfóliója az első, a klasszikus portfólió a harmadik, a kiegyensúlyozott portfólió a negyedik, a növekedési portfólió a tizedik pozíciót szerezte meg. Ugyanezen adatok a 30 éves futamidőre vonatkozóan is igen kedvezőek, a pénzpiaci portfólió ez esetben is a szektorban a legolcsóbb, a klasszikus portfólió a negyedik, a kiegyensúlyozott portfólió a hatodik, a növekedési portfólió a tizenötödik helyen található.

5.6. Az ingatlanbefektetés alakulása

A pénztár ingatlan portfóliója továbbra is egy beépítetlen telek-ingatlanból áll, amely Sopronkőhida-Tómalom területén 11 hektár 4.532 m²-en helyezkedik el.

Az ingatlan értékelésével kapcsolatos feladatokat a KoncZeller Ingatlanértékelő és Kivitelező Kft. és a képviseletében eljáró Koncz Gabriella okleveles ingatlanszakértő látja el, aki e megbízást 2018. augusztus 01-jétől végzi a pénztár számára. Az ingatlan 2021. december 31-i fordulónapra vonatkozó értékbecslése a vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban megtörtént. A megállapított nettó forgalmi érték 673 MFt lett, amely 2,4 %-os nominális értéknövekedést jelent a 2020.12.31-i értékbecslés szerinti forgalmi értékhez (657 MFt) képest, így 2021. december 31-én 16 MFt pozitív értékelési különbözet elszámolására nyílt lehetőség.

Az ingatlanértékelés a 2020. évi stagnáláshoz képest enyhe javulást mutat az ingatlan forgalmi értékében. Az indoklás szerint a forgalmi érték emelkedését a Sopronban és környékén szinte teljesen eltűnő építési telek kínálat, valamint a beruházási kedv élénkülése támogatta.

Az ingatlan főbb adatai 2021. december 31-én:

(Adatok Ft-ban)

Megnevezés	Beszerzési érték	Beruházás	Könyv szerinti érték	Értékelési különbözet	Piaci érték
Sopron (2001)	230.000.000	207.775.391	437.775.391	235.224.609	673.000.000

A pénztár a telekingatlanon a 2001-2004. években kiépítésre került vízvezeték és szennyvízcsatorna gerinchálózatokon kívül egyéb közműfejlesztést nem tervez.

A pénztár a beruházói érdeklődés felmérése céljából 2016. júniusában nyílt pályázatot írt ki az ingatlan eladására, de a pályáztatást az egyetlen érdeklődő által ajánlott rendkívül alacsony (elfogadhatatlan) vételár miatt végül eredménytelennek nyilvánította.

A pénztár a 2019. évben ismét próbaértékesítést hajtott végre, amely szintén eredménytelenül zárult. A pénztár fő törekvése továbbra is az aktív fizetőképes kereslet kivárására, és az egyben, kedvező áron történő értékesítésre irányul. A pénztárnak a 2020. és 2021. üzleti években értékesítésre lehetőséget adó keresleti ajánlata nem volt.

6. A taglétszám alakulása

A taglétszámban különféle jogcímenek bekövetkezett állományváltozásokat a következő táblázat összegzi:

(adatok fő-ben)

Megnevezés	2021. év összesen	2021. I. n.év	2021. II. n.év	2021. III. n.év	2021. IV. n.év
Nyitó taglétszám	39.073	39.073	38.984	38.838	38.760
Belépő, átlépő	613	210	112	128	163
Átlépő más pénztárba	81	22	28	16	15
Elhalálozott	47	18	8	9	12
Szolgáltatásban részesült	325	90	82	66	87
10 év után kilépett, kizárt	513	169	140	115	89
Időszak alatti összes változás	-353	-89	-146	-78	-40
Záró taglétszám	38.720	38.984	38.838	38.760	38.720

A táblázat adatai alapján látható, hogy a pénztár a 2021. év egyik negyedévében sem tudott létszámnövekedést realizálni. A nettó létszámcsökkenés a belépők, átlépők számának jelentős visszaesése folytán a II. negyedévben volt a legmagasabb, melyet a belépők számának növelésével a III. negyedévben sikerült közel felére mérsékelni, majd a IV. negyedévben is hasonló mértékű javulás figyelhető meg. Összességében a tárgyévi lemorzsolódás nem jelentős mértékű (353 fő), átlagosan mindössze a tagság 0,90 %-át teszi ki.

A záró taglétszám 2021. december 31-én 38.720 fő volt, melynek a pénzügyi tervben prognosztizált adatahoz (39.100 fő) viszonyított eltérése marginális (0,97%), ugyanakkor megállapítható, hogy a taglétszámot érintő mozgásokon belül – a más pénztárba átlépők és az elhunytak kivételével - valamennyi jogcím kissé felültervezett volt. A pénzügyi tervben a pénztár stagnáló létszámra számított, így a tervezett nyitó állomány (39.100 fő) és a tervezett záró állomány (szintén 39.100 fő) megegyezett.

Stratégiai szempontból a további csökkenés megakadályozása, de legalább a szintentartás stabilizálása, továbbá a korosztályi fiatalítás a legfontosabb prioritás. A pénztár továbbra is arra számít, hogy a járványveszély teljes elmúltával szélesebb körben és nagyobb számban megnyílik a személyes tájékoztatók, tömegrendezvények, családi nyílt napok lehetősége, így mind több leendő pénztártag megszólítására lesz majd lehetőség.

A járvány előtti aktivitáshoz és a gazdasági élénküléshez való visszatérés elősegítheti, hogy a kiemelten kedvező működési díjstruktúra, a pénztár működési stabilitása, a TKM mutatók az eddiginél nagyobb számban ösztönözzék a pénztárba történő beléptetéseket és átléptetéseket.

7. Szakmai feladatok

A pénztár ismét egy mozgalmas, nagy kihívást jelentő feladatokkal együtt járó esztendő tudhat maga mögött, amelyhez a biztonságos anyagi, személyi és tárgyi feltételek stabil és kiszámítható keretben biztosítottak. A 2021. év rendkívüli év volt nemcsak a vírusjárvány elhúzódása, hanem a pénz- és tőkepiacok vonatkozásában is. Ez leginkább abban mutatkozott meg, hogy a nyugdíjpénztári befektetések alappilléreinek számító hazai kötvénybefektetések még részvénytársasági mércével is jelentősebb leértékelődést szenvedtek el. Pénztárunk külső és saját vagyongazdálkodása során igyekezett a veszteségeket csökkenteni, a nyereséges befektetések arányát növelni, ennek eredményeként valamennyi hozammutató meghaladta a referencia indexek teljesítményeit.

A pénztár a 2021. évben is számos olyan intézkedést meghozott, amely garantálta a vírusjárvány melletti kockázatmentes pénztárüzem folyamatos biztosítását, a munkavállalók és a pénztártagok egészségének védelmét, illetve a befektetett vagyon értékének lehetőség szerinti megőrzését. A pénztári tevékenység valamennyi szegmensének napi szintű monitorozásával a pénztár elérte, hogy a tagság kiszolgálása és a pénztár valamennyi kötelezettségének teljesítése a szokásostól eltérő körülmények között is zavartalan legyen.

A 2021. évben is megkülönböztetett figyelmet kapott a honlap színvonalának, tartalmasságának, kezelhetőségének javítása, így az előző években kialakított tárhelyszolgáltatást modernizáló intézkedések eredményeként mind a pénztártagok, mind az üzleti partnerek (foglalkoztatók, más pénztárak) a korábbinál komfortosabban tudják használni a szolgáltatást. Informatikai területen a szabályzatok korszerűsítése mellett a pénztár sikeresen megvalósította az MNB ellenőrzés során feladatként szabott IBM Informix adatbáziskezelő szoftver verzióváltását.

A pénztár sikeres évközi tisztségviselő választást tartott 1 fő IT tag, valamint 2 fő EB tag külszolgálati munkavégzés miatt történő lemondására tekintettel.

8. A 2022. évre tervezett feladatok, várható tendenciák

A 2022. év egyelőre nem indult igazán kedvezően, hiszen az orosz-ukrán geopolitikai feszültség növeli a kockázatkerülési befektetői magatartást, valamint az inflációs adatok további emelkedése fokozza a jegybanki kamatemelésekkel kapcsolatos várakozásokat.

Mindezekkel együtt az aktuális elemzői előrejelzések látnak esélyt az orosz-ukrán feszültség békés megoldására, a COVID 19 világjárvány idejének teljes megszűnésére, valamint az infláció második félévi csökkenésére. E prognózisok alapján a jelenleginél kedvezőbb pénz- és tőkepiaci klíma kialakulása lehetséges a 2022. év második felére, utolsó harmadára.

A taglétszám terén a létszámcsökkenés megállítása, lehetőség szerinti stabilizálása, a bővülést elősegítő ösztönzők kidolgozása, az általános körösszetétel lehetséges fiatalítása szerepel a fontosabb célkitűzések között. A pénztár 2022-ben is aktívan részt kíván venni a Pénztárszövetség munkájában, illetve tovább kívánja erősíteni a foglalkoztatókkal kiépített, jól működő kapcsolatrendszerét.

A pénztár az eszkalálódó orosz-ukrán háborús konfliktus alapján tapasztalt hozamesés miatt a tagmegtartó és ügyfélszolgálati tájékoztató tevékenység erősítésére, a veszteségek realizálásának elkerülésére törekszik, lehetőség szerint megvédve a pénztári befektetések reálértékét és a tagok megtakarításait.

A pénztár az igényes szakmai munkavégzés érdekében az idejében is folyamatosan kiemelt figyelmet kíván fordítani a belső szabályozottság növelésére, a racionális és költség-hatékony működés fenntartására, a tagság-központú gondolkodásmód lehetőségeinek bővítésére, valamint a pénztár piaci pozíciójának és a szektorban elért szakmai elismertségének további növelésére.

9. Záradék

A 2021. december 31-i mérlegfordulónap utáni hazai-, illetve a globális egészségügyi- és gazdasági helyzetértékelés alapján a pénztár megítélése szerint a működés biztonságát, a folyamatos üzemmenet biztosítását az ismert körülmények nem veszélyeztetik, erre vonatkozó kockázatot a pénztár a mérleg fordulónapja óta eltelt időszakban nem azonosított. A pénztár megítélése szerint a folyó bevételek és a 705 millió Ft összegű felhalmozott működési tartalék alapján az esetleges kockázati hatások nincsenek jelentős vagy számottevően negatív hatással a pénztár pénzügyi- és likviditási helyzetére. Az eszközök és források mérlegben bemutatott értékelésére, valamint a pénztár ezen időszakon belüli üzleti működésére, amely lényegesen befolyásolná, vagy lényegesen bizonytalanná tenné a pénztár folyamatos üzletmenetre, a tagság teljeskörű kiszolgálására vonatkozó képességét, illetve annak a mérlegkészítés időpontjában való megítélését ugyanezen időszak tekintetében. Mindezek alapján a 2021. évi beszámolóban bemutatott adatok a pénztár működésének valós, megbízható képét és feltételeit tükrözik.